

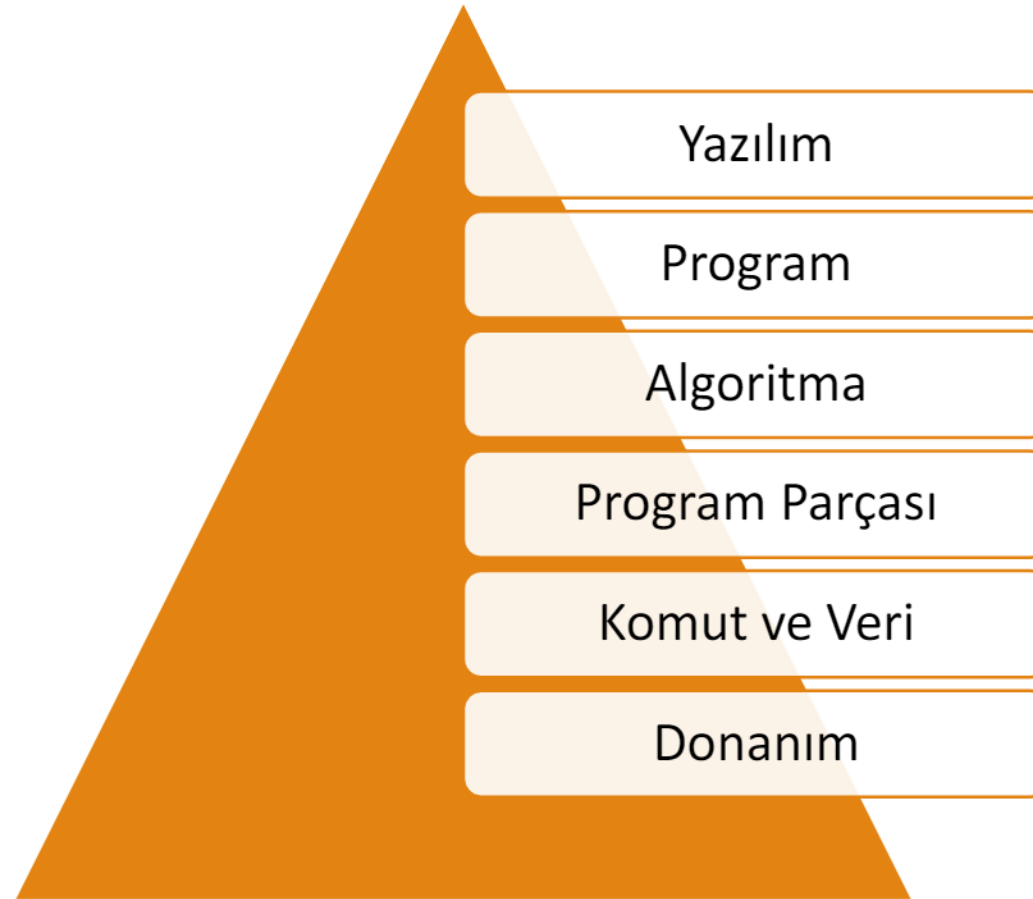
Veri Yapıları ve Algoritmalar

DR. ÖGR. ÜYESİ MEHMET AKİF BÜLBÜL

2023-2024 GÜZ YARIYILI

ALGORİTMİK PROGRAM TASARIMI VE AKIŞ ŞEMALARI

Program ve Yazılım Tasarımı

Program Tasarımı Yöntemleri

- Problem Analiz Şeması
- Yapısal Şema
- IPO Şeması (Input processing output chart)
- Akış Şemaları

Problem Analiz Şeması

Çözümü düzenlemek için önce programın beklentilerini analiz etmek gerekir. Bunun için en iyi yol, problemi dört aşamada ele almaktır:

1. Eldeki veri
2. Beklenen sonuç
3. Problemin çözüm süreci
4. Çözüm seçenekleri

Problem Analiz Şeması

Eldeki Veri	Beklenen Sonuç
Problemde verilen ya da kullanıcı tarafından sağlanan veri	Sonuç için beklentiler, hangi bilginin nasıl biçimde sunulacağı
Problemın Çözüm Süreci	Çözüm Seçenekleri
İfade ve eşitlikler listesi, sıralama, arama, hesaplama vb.	Problemi çözebilmek için olası fikirler

Bir örnek problem için problem analiz çizelgesinin nasıl olduğuna bir göz atalım: sınav ve performans puanlarına göre ortalama hesaplama ve geçme kalma durumunun kontrolü:

Eldeki Veri	Beklenen Sonuç
2 Yazılı ve 2 Performans Puanı	Geçme/Kalma Durumu
Problemın Çözüm Süreci	Çözüm Seçenekleri
-Ortalama = $(\text{Yazılı 1} + \text{Yazılı 2} + \text{Performans 1} + \text{Performans 2})/4$-Geçme/Kalma Durumu= Eğer ortalama 50'den küçükse "Kaldı", değilse "Geçti"	Yazılı ve performans puanlarını girilecek değerler olarak tanımlama

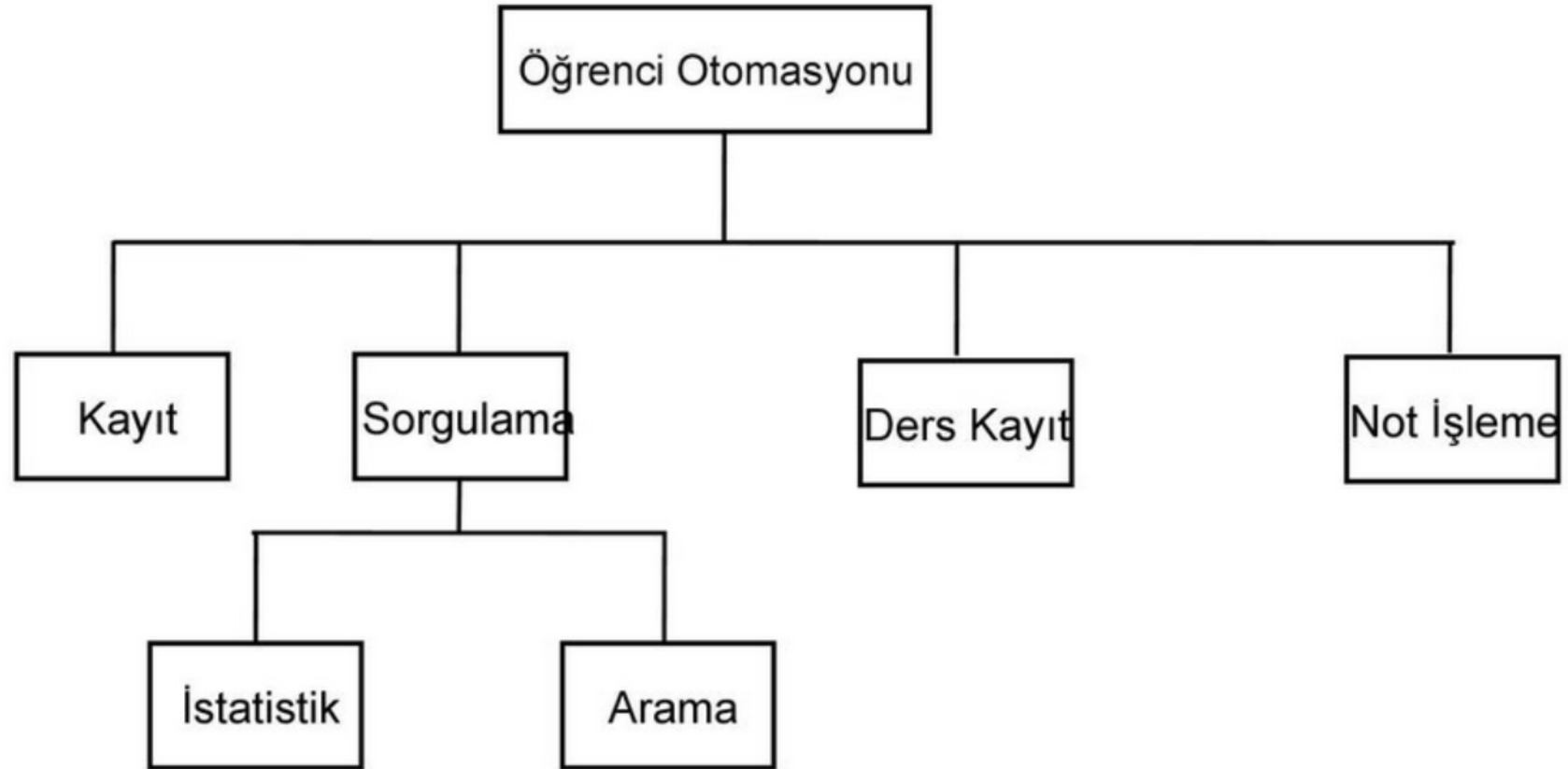
Yapısal Şema

Çözümə ulaşma yolunda, çözüm sürecini modüllere ayırmak ve süreçteki modüllerin birbiri ile etkileşimini görmek için modülleri birleştirmektir.

Yönetmelik etkileşim çizelgesi hazırlanırken yukarıdan aşağıya yaklaşım kullanılır.

Tüm modülleri kontrol eden bir ana kontrol mekanizması dâhilinde süreç yukarıdan aşağıya doğru işler.

Yapısal Şema

IPO Şeması

Dört bölümden oluşur

- Girdi,
- Süreç,
- Modül referansı ve
- Çıktı

IPO Şeması

Girdi	Süreç	Modül Referansı	Çıktı
Program için gerekli tüm veriler	Adım adım işlemler (Problem Analiz Çizelgesindeki 3 ve 4. Adımlar)	Etkileşim çizelgesindeki modüller	Tüm çıktı beklentileri (Problem Analiz Çizelgesindeki 1 ve 2. Adımlar)

Geçme/Durumunu tespit etmek için GSC çizelgesi aşağıdaki gibidir.

Girdi	Süreç	Modül Referansı	Çıktı
Sınav ve Performans Puanları	Sınav puanlarını gir.	Oku	Geçti/Kaldı
	Performans puanlarını gir.	Oku	
	Puan ortalamasını hesapla.	Hesapla	
	Puan ortalamasının 50'den küçük olup olmadığını kontrol et.	Karar	
	Geçme kalma durumunu ekrana yazdır.	Yazdır	
	Bitir.	Kontrol	

Akış Şemaları

Simge	İşlev
	Başla/Bitir
	Giriş
	Atama/İşlem
	Denetim (Karar)
	Çıkış
	Döngü
	Akış Yönü
	Bağlaç
	Önceden Tanımlı İşlem/Fonksiyon

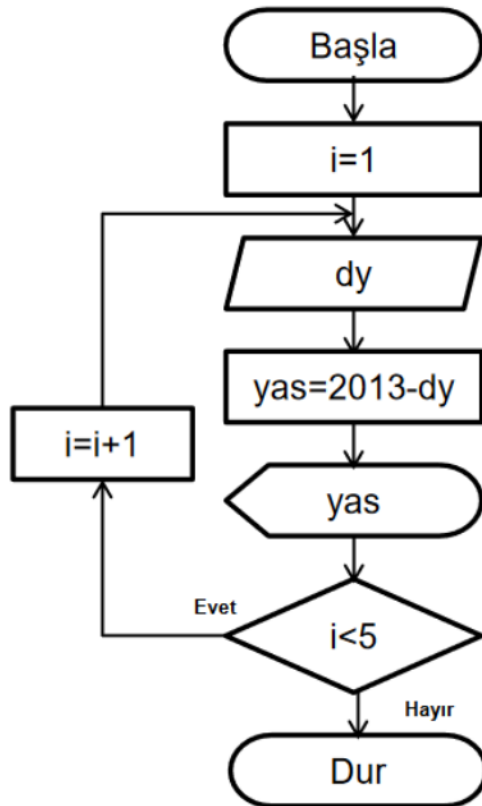
Akış Şemaları

AVANTAJLARI :

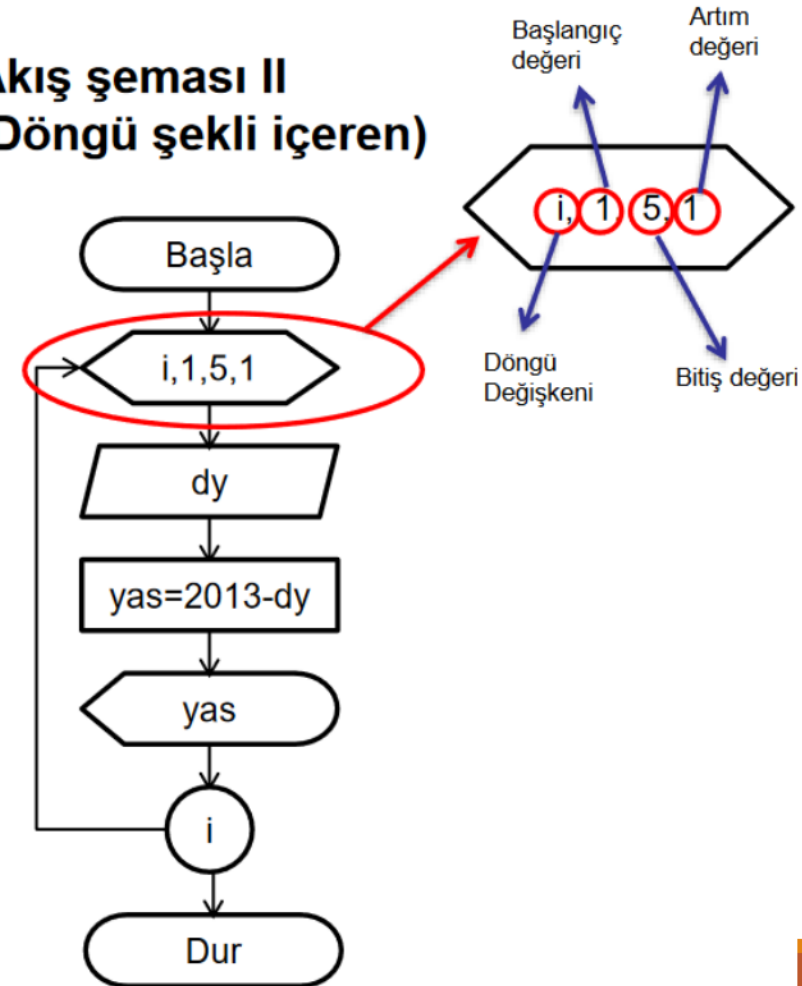
- 1) Birbiri ile ilgili adımlar arasındaki mantıksal ilişkiyi gösterirler.
- 2) İzlenmesi ve anlaşılması kolaydır.
- 3) Şartlara bağlı olarak ortaya çıkan olayların takip edilmesi mümkündür.
- 4) Belli bir standarda göre hazırlandıklarından herkesçe anlaşılabilir ve birden fazla kişi aynı şema üzerinde çalışabilir.

Akış Şemaları

Akış şeması I
(Döngü ifadesi içermeyen)

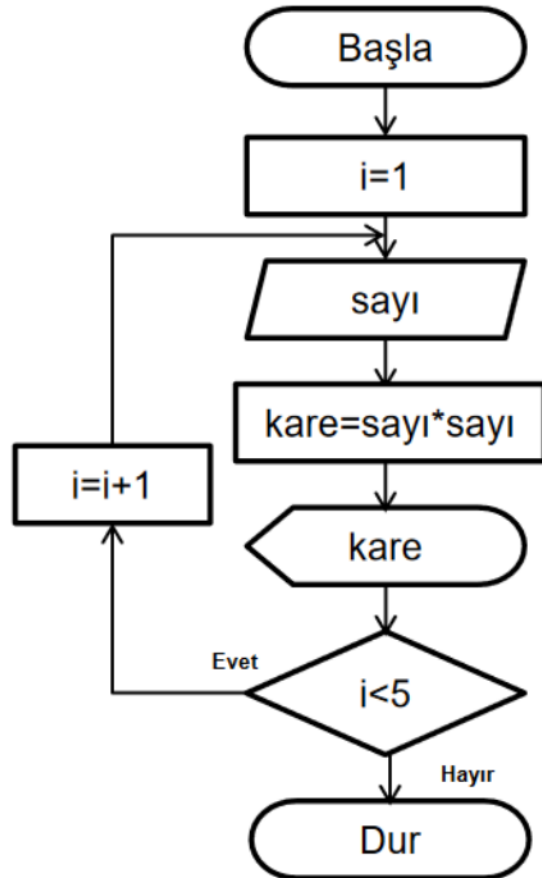

Akış şeması II
(Döngü şekli içeren)

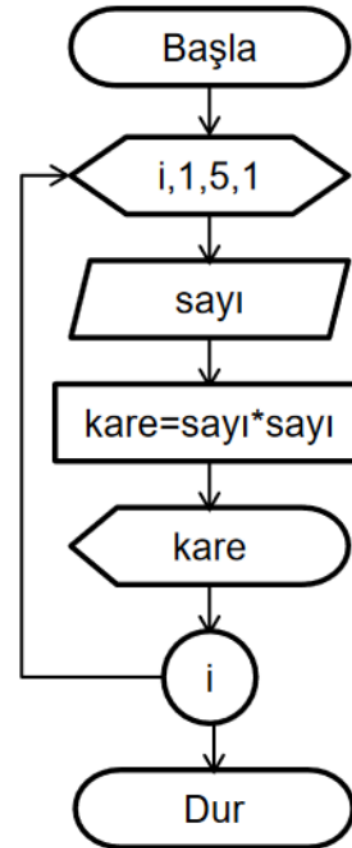

Akış Şemaları

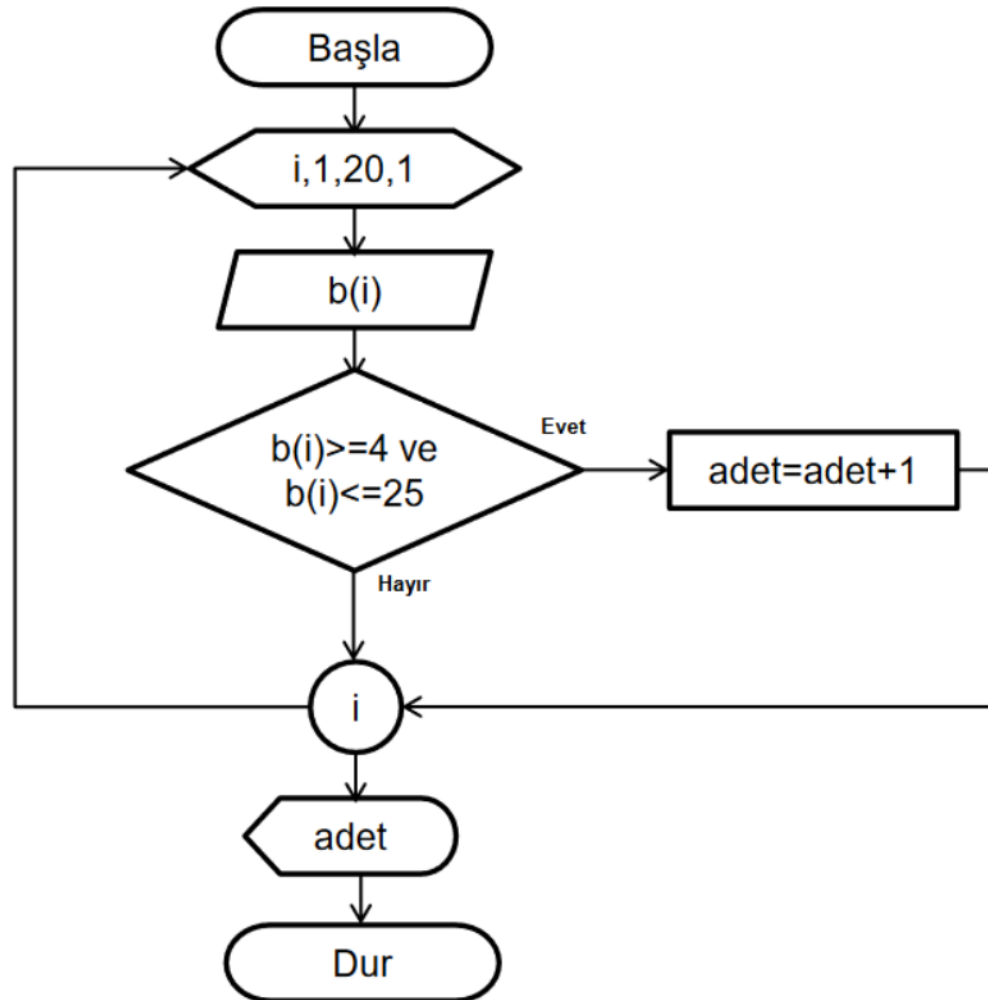
Kontrol İfadesiyle

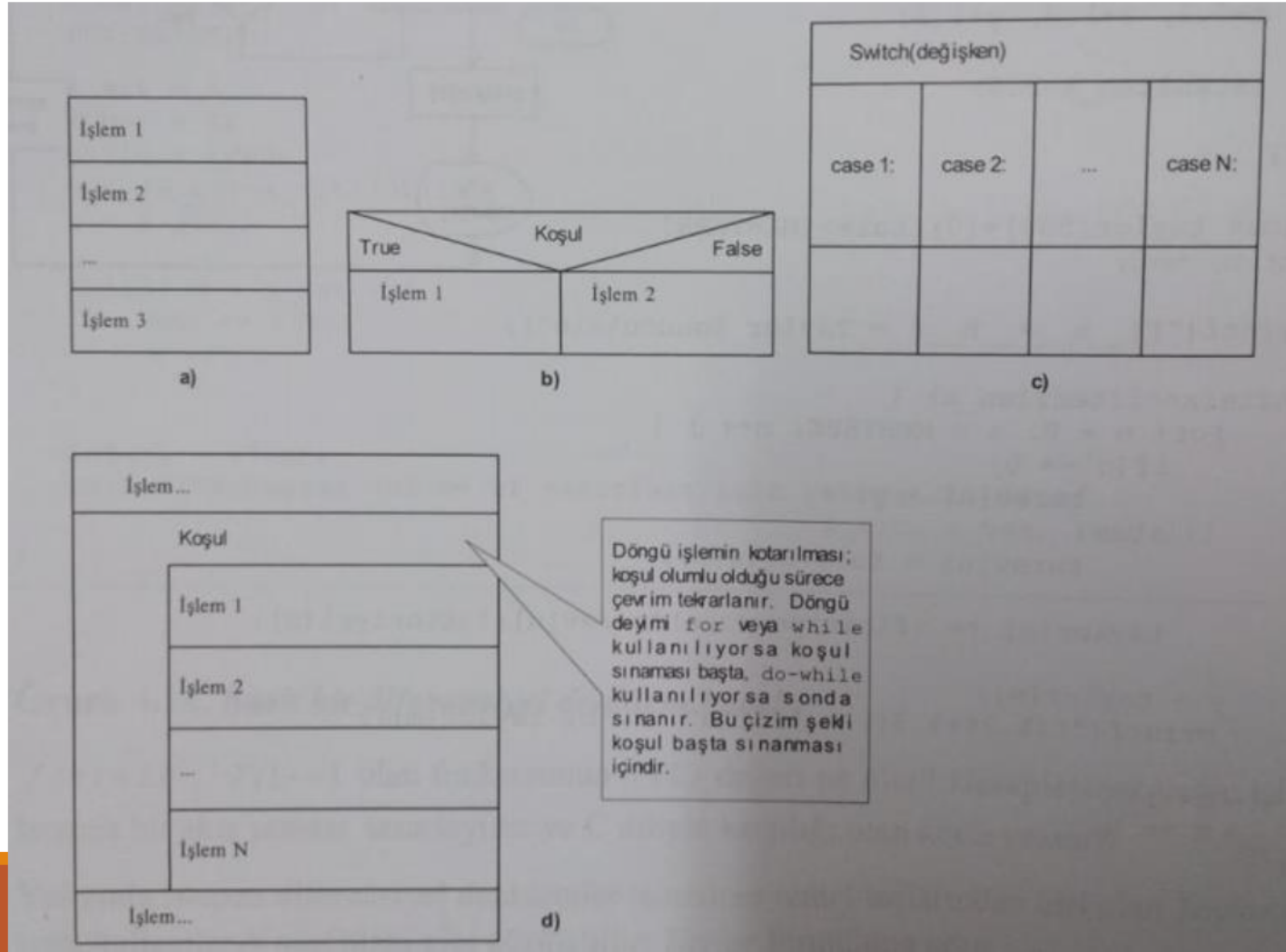
Döngü İfadesiyle

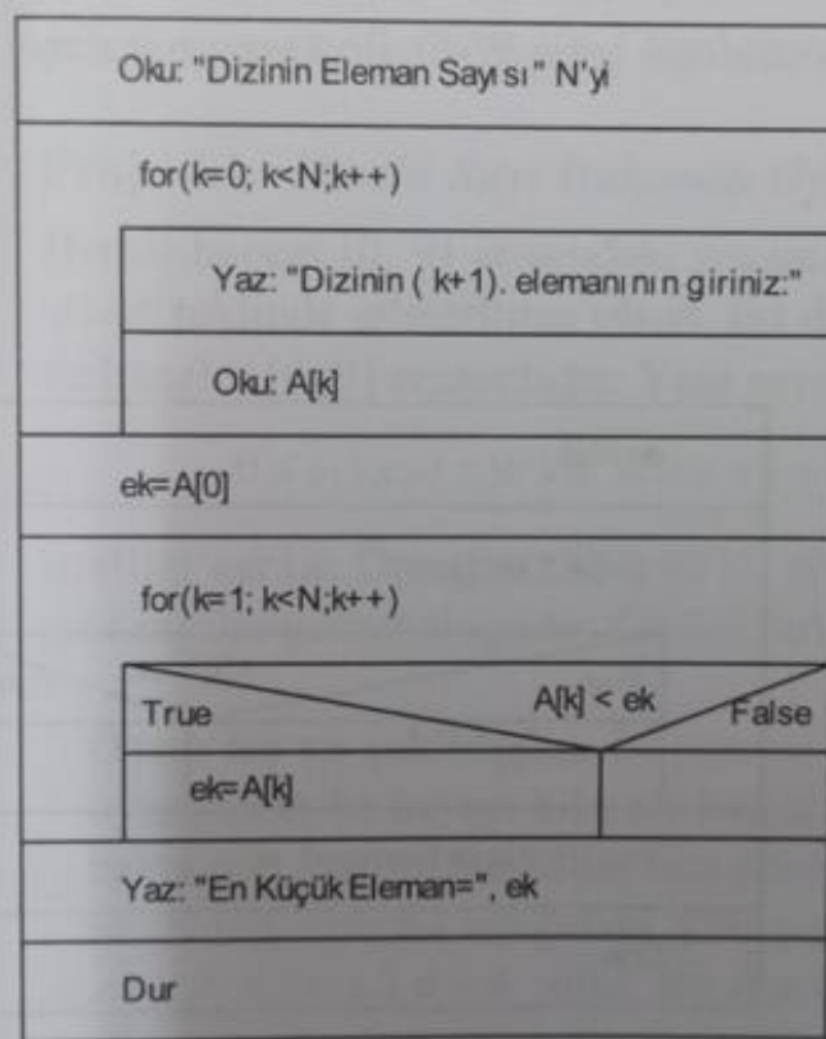
Akış Şemaları

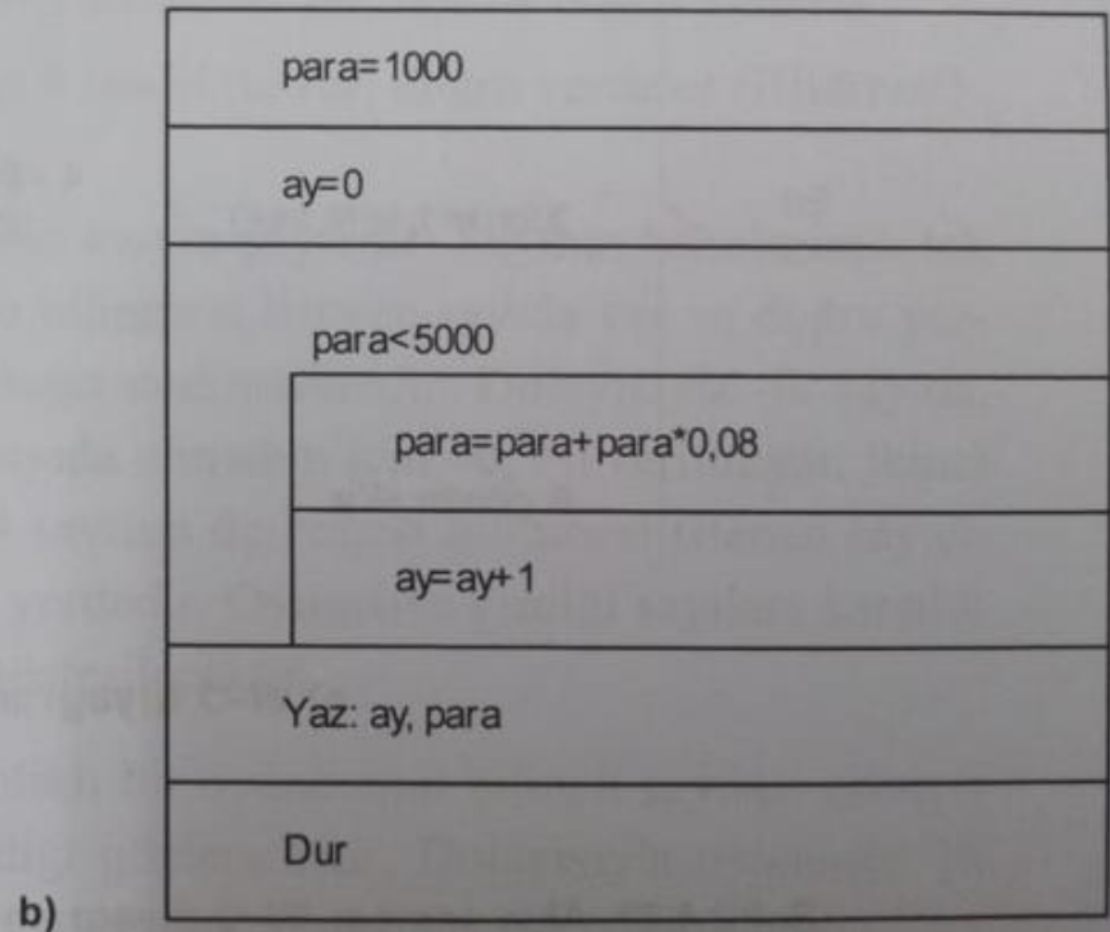
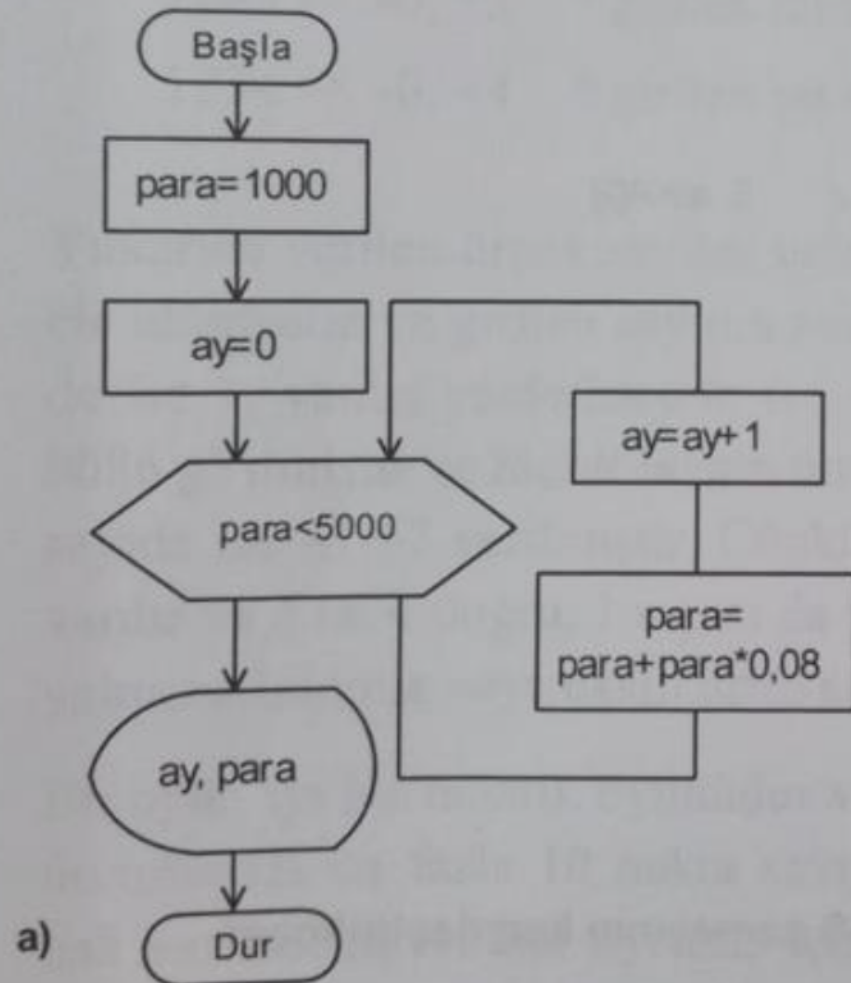
N-S (Nassi-Schneiderman) Şemaları

N-S (Nassi-Schneiderman) Şemaları

N-S (Nassi-Schneiderman) Şemaları

ÇÖZÜMÜN KODLANMASI

Akış şeması ve algoritmalar tamamlandıktan sonra istenilen bir programlama dili kullanılarak programın yazılması işlemine geçilir ki bu işleme “**programlama**” ya da “**kodlama**” adı verilir.

Kodlama sonucunda programın ne kadar hatasız çalıştığı, algoritmanın etkililiğine bağlıdır.